

(140) ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਮੈਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 16 ਮਈ, 1996 ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਐਨ.ਕੇ. ਸੋਢੀ. ਜੇ. ਉਲਟ)-

(141) ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (GS ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ THB ਚਲਾਪਤੀ, ਜੇ. ਜੇ. ਉਲਟ)-

(142) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਾਲੀਅਮ III ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 5 ਅਧਿਆਇ VII (ii) ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੀਵਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿ-ਵਿਆਪਕ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਮਾਨਯੋਗ ਡਾ: ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ, ਜੇ

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੌਰ।- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1995 ਦਾ ਸੀਆਰ ਨੰਬਰ 3927 ।

19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ 1956— ਐੱਸ. 24— ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908— ਐੱਸ. 115— ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਤਨੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ- ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ- ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ ਦੇਣ ਵੇਲੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ

ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ

ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਕਾਬਲ ਸਰੀਰ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਦ ਕਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 14)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੱਧਮ ਜੀਵਨ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 14)

8. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਭਸੋੜ ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ।

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ ਡਾ. ਜੇ.

(1) ਇਹ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਤੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ -ਪਤੀ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ 350 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਰੁ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 700।

-,■(2) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ * ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਟਾਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਉਸਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਵੰਬਰ 1990 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਚਾਰ ਮੱਝਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਧ ਵੇਚ ਕੇ 'ਰੁਪਏ' ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। 3,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਉਹ ਪੱਲੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੁ. ਇਸ ਤੋਂ 2,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਉਹ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1,000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਰੁ. ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 3,000 ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(3) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। .

(4) ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਤਸੱਦਦ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ।-ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਸੁਧਾਰ ਲਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਮਾਰਚ, 1992 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਉਸਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਾਜ ਦੇ ਲੇਖ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਪਏ ਹਨ।

(5) ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਥਿਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ-ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। • ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੇ 'ਗੁਰਮੁਖੀ' ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਰਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ "ਕਾਬਲ ਸਰੀਰ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ" ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਰਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ 350 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਰੁ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 700, - - •

(7) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; -

“24, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੈਡੈਂਟ ਵਿਲੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ : - ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚੇ, ਇਹ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ। ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

(8) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ydfe ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ " ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਈਕੋਡੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 1255 ਦੀ ਧਾਰਾ 1255 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ. ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(9) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੋਭਾ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਡੀ ਹੰਕਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਭੁੱਖੇ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਜੇ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤਨੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) 1984 (2) ਅਪਰਾਧ 702.

(10) ਗਿਆਨਬਾਈ ਬਨਾਮ ਪੀਟਰਨ (2) ਵਿੱਚ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 125 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਦੀਵਾਨੀ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਬਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਧਾਰਾ 125. ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ: ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (3) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਦੀ ਸਿੰਗਲਬੈਚ ਵਿੱਚ ਇਸ ven'iv ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਫਿਰ *ਹਵਾਸਲਾਲ ਬਨਾਮ ਹਵਾਸਲ ਪੁੱਤਰ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ* (4) ਦੇ ਅੰਸੂਈਆ ਬਾਈ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ '- ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ' ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ", ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 125, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 125. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ. wOtds "ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ" ਦੱਸਣ ਦੀ ਭੁੱਲ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਬੋਨਿਯਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) *ਗਿਰੀਸ਼ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਨਸ਼ੀਲਾਬਾਈ* (5) ਵਿੱਚ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਧਾਰਾ 125 ਅਵਾਰਾਗਰਦੀ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀਆਂ ਸਖਤ ਤਕਨੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ।

- (2) 1983 (2) ਅਪਰਾਧ 610.
- (3) 1983 (1) ਅਪਰਾਧ 947
- (4) 1991 MPLJ 436.
- (5) 1987 CrI.LJ, 1815,

(13) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ • ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908 ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਐਪ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 : ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਪਤਨੀ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਪਤੀ ਦੇ ਵੀ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ/ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ । , ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਰਕਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ (ਜੇਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ.; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੇ; ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ , ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉਸ/ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ/ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(14)■ ਨੰਬਰ d - ਸੰਖਿਆ-3 ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਹ 3 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24“ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ! ਲੋੜੀਂਦੇ ਖਰਚੇ; ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ, ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ, ^> ਆਮਦਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਕਾਬਲ ਸਰੀਰ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਤੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਬਚਾਅ ਹੈ, ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਕਮਾਈ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਆਮਦਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਉਚਿਤ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

(15) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਜ ਦੇ ਲੇਖ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ

ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(16) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ: ਟੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰੋਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਚੋਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ।

(17) ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(18) ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ ਐਸ ਭਸ਼ੋੜ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਮ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੇਲੋੜੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(19) ਸੰਸ਼ੋਧਨ, ਯੋਗਤਾ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 1,000

ਜੇ.ਐੱਸ.ਟੀ

15460/HC—ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂ.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ